

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VII. volební období

1057/1

Stanovisko vlády k návrhu poslanců Jeronýma Tejce, Romana Váni, Jiřího Petru, Jiřího Koskuby a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Doručeno poslancům: 20. dubna 2017 v 15:09

STANOVISKO VLÁDY

k návrhu poslanců Jeronýma Tejce, Romana Váni, Jiřího Petru, Jiřího Koskuby a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 1057)

Vláda na své schůzi dne 19. dubna 2017 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a vyslovila s tímto návrhem **nesouhlas** z těchto důvodů:

1. Vláda považuje navrhované rozšíření možnosti ukládání trestu zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorového vozidla nebo letadla i na trestné činy spáchané bez jakékoliv souvislosti s výkonem této činnosti za neslučitelné s účelem trestu a celkovou koncepcí ukládání trestů. Trest, který soud pachateli za spáchání trestného činu uloží, musí zohledňovat veškeré okolnosti případu, osoby pachatele, míru porušení nebo ohrožení chráněného zájmu a také dopady tohoto trestu na pachatele. Rozšíření možnosti ukládat trest zákazu činnosti ve smyslu předloženého návrhu by znamenalo nepřiměřený zásah do osobní sféry pachatele. Uložení takového trestu by v konkrétním případě, zvláště pokud u dotčené osoby šlo o ojedinělý exces, mohlo neopodstatněně zasáhnout do oblasti výkonu povolání, popřípadě vést dokonce ke ztrátě zaměstnání, což s sebou může nést další negativní jevy související se změnou způsobu obživy, takže přinejmenším v některých případech by uložený trest byl naprosto kontraproduktivní.
2. Podle názoru vlády je návrh nesystémový z hlediska rozdílného přístupu k osobám, které řídí různé druhy dopravních prostředků, ačkoliv jejich řízení pod vlivem omamných nebo psychotropních látek by nepochybně mělo být ve všech případech považováno za velmi nebezpečné a zcela nežádoucí. Omezením návrhu na motorová vozidla a letadla navrhovatelé zcela pomíjí osoby, které řídí drážní vozidla či plavidla anebo vykonávají zcela jiné činnosti, při nichž rovněž mohou ohrozit životy a zdraví jiných osob nebo způsobit značné škody.
3. Odůvodnění návrhu, zejména pokud jde o zákaz řídit letadla, je navíc značně nepřesvědčivé a nedostatečné. Zcela postrádá jakékoliv údaje o tom, kolik případů řízení zejména malých letadel, na něž má návrh cílit, pod vlivem omamných nebo

psychotropních látek bylo zaznamenáno, popřípadě analýzu nehod těchto letadel. Za zcela nepřiléhavé považuje vláda rovněž srovnání s pozastavením řidičského oprávnění jako prostředkem k exekučnímu vymáhání nedoplatku výživného na nezletilé dítě ve smyslu § 71a exekučního řádu, neboť v uvedeném případě nejde o trest za trestný čin. Tento institut nelze použít v jiných případech než právě k vymožení konkrétního specifického plnění, a to právě pouze do doby splnění povinnosti, a nelze je rovněž využít, prokáže-li povinný, že řidičské oprávnění nezbytně potřebuje k uspokojování základních potřeb svých a osob, k nimž má vyživovací povinnost. Trest zákazu činnosti ve smyslu předloženého návrhu by naopak mohl být uložen v případě spáchání zcela neurčitěho okruhu trestných činů, tedy i v řadě případů, u nichž by se zcela míjel výchovným účinkem.

4. Z odůvodnění předloženého návrhu zákona dále není zřejmé, proč je okruh trestných činů, za něž by mohl být trest zákazu činnosti uložen, omezen na trestné činy spáchané pod vlivem omamných a psychotropních látek a vyloučeny jsou jiné návykové látky ve smyslu definice obsažené v § 130 trestního zákoníku. Zjevným nedopatřením je pak zmínka ve zvláštní části odůvodnění, podle níž by se nová možnost uložení trestu zákazu činnosti týkala i případu spáchání trestného činu pod vlivem jedu.
5. V případě osob, které opakovaně zneužívají návykové látky, by ukládání trestů zákazu činnosti bylo podle názoru vlády neefektivní, neboť samo o sobě neposkytuje žádné záruky, že pachatel nebude pod vlivem takových látek páchat další trestnou činnost, která vůbec nemusí souviset s řízením motorového vozidla nebo letadla. Již podle stávající právní úpravy má soud k dispozici mnohem cílenější nástroje, jak zabezpečit, aby na osobu, která opakovaně zneužívá návykové látky a v souvislosti s tím se dopouští trestné činnosti, bylo v závislosti na stupni nebezpečnosti této činnosti terapeuticky a zdravotnický působeno tak, aby se zamezilo možnosti dále tyto látky zneužívat. Takovým nástrojem je možnost uložit ochranné léčení ve formě ambulantní nebo ústavní a v nejzávažnějších případech za splnění zákonných podmínek pak možnost nařízení zabezpečovací detence.
6. V neposlední řadě vláda upozorňuje na to, že zpracování předloženého návrhu zákona neodpovídá ustáleným legislativně technickým zvyklostem, například pokud jde o formulaci návrhu novely, jejímž předmětem je pouze jedna změna v novelizovaném právním předpise.